ס: מעשר בהמה פרק תשיעי בכורות

עין משפט
נר מצוה

נח א מיי׳ פ״ח מהל׳ נזקות הלכה ט סמג עשין ריב: נו ב מיי׳ שם הלכה ד סמג (טוש״ע שם):
נז ד מיי׳ שם הלכה יב: נח ה מיי׳ פ״ו מהל׳ מעשר״ה הלכה יב:

שיטה מקובצת

ג) עשירי כו׳ ת״ר: ג) קדוש תשיעי תשיעי: ג) מ״ט תרוויהו עשירי קא קרי להו יצאו: ד) רכל בבות: ה) חיבת זמן נמחק: ו) לרישיה וקראן אחד: ז) בהמות טובא לא דאמרינן: ח) קדוש והלא נעקר אפר רבא: ט) תרא קרבו אות ר׳ נמחק: י) מה״ד לעולם אין אחר עשר קדוש ליקרב עד שישתוק יש לפרש בשני ענינים דמצינו לפרש לאו: יא) חשיב עשירי כאילו: יב) לוקמה כגון דקרייה: יג) שפי׳ רלהכי: יד) למיתני דהא ודאי הוי עקירה אבל ב״א אעשרך כר׳ דוסיפון דלא הוי: טו) מה״ר יצאו שנים:

רבינו גרשום

וכל מעשר. לרבות כל שקרא עליו שם מעשר: אף שמיני ושנים עשר שאם קרא לשמיני מעשר ולשנים עשר: ושעורו מקדשת. כגון בשקרא לתשיעי עשירי או לאחד עשר עשירי: מה הוא אינו מקודש אלא בסמוך. כלומר העשירי עצמו כשקורא אותו עשירי אין לך סמוך יותר מעצמו: אף שעורו אינה מתקדש אלא בסמוך לו לאפוקי שמיני ושנים עשר: אף שעורו מיוחדת. כלומר שאינו מקדש אלא אחת או תשיעי או אחד עשר ומוהנים למחני׳ דקתני שלשתן מקודשין והיינו ב׳ שניות: הא מני. דבעי טעותו מיוחדת ר׳ אלעזר בר׳ שמעון דחניא לעולם בר׳ יקרא לו שם עשירי ויקרא לי׳ ט׳ ולי״א י׳ דליקא אלא טעות אחד דאחד עשר עשירי: י׳ תשיעי לא הוי טעות משום דעשירי מאליו הוי קדוש וא״ת הם הכי נמי ליתא שאם שחק בי״א ולא קראו י׳ לט׳ קראו י׳ הוה ט׳ ליהוי קדוש הואיל והוי טעות מיוחדת הא לא קשיא בדין הוא די״א הוי קדוש הואיל וכבר קדש עשירי גופיה הוה ליה האי י״א חמורת שמו של מעשר ואיתפיס הוא בקדושה אבל ט׳ ראשתי לא קדש ליה מעשר גופיה היכי ליתפסיה לתשיעי לקדושי הואיל ואיהו גופיה אכתי לא הוי קדוש להכי נקט י״א ולא נקט ט׳: וסבר לה ר׳ אלעזר כאבוה ר״ש דאמר בתמורה אין מימר חוזר ומימר דלאחר שהמיר בבהמת קדשים בהמה של תולין אינו חוזר ומימר בהמה אחרת של תולין באותה בהמה של קדשים: הכא נמי ט׳ ולי״א אין ממירין בי׳ ומסתברא דהך מלתא אליבא דר׳ יוחנן היא דאמר התם בשם שאין ממירין שנים באחד כך אין ממירין החודרן ומחזירן: עשירי תחולין מעורבין זה בזה. דאחד עשר חני להקרבת שלמים ואינך נאכל במומו לבעלים והשתא ליהוי תרוויהו רועין עד שיסתאבו והדר פורה חד מעיילה לשום פדיון: היינו הך. עשירי ואחד עשר מעורבין היינו י׳ וט׳ מעורבין ומחדא שמעינן אידך: הא קמ״ל. הא י׳ ולי״א מעורבין בכל בבות אחת כי נפקי בבת אחת או אכל חד מיניהו בלא מום או נאל או מכר אחד מהן הואיל ואית בהו חד חולין מספיקא לה פלקינן ליה הואיל ואית בהו חד חולין: עשירי מאליו קדוש. אף על פי שלא קראו עשירי: ולט׳. קא קרי ליה. וכיון דיצאו שנים כאחד ולא ידע הי י׳ והי ט׳ לפיכך עשירי וט׳ מעורבין זה בזה. והוו להו תרוויהו קדושים ואי גאל ומכר אחד מהן לוקה דתרוויהו עשירי קרי להו ויאכלו במומן לבעלים: עשירי ואחד עשר מעורבין זה בזה. דאחד עשר חני להקרבת שלמים ואינך נאכל במומו לבעלים והשתא ליהוי תרוויהו רועין עד שיסתאבו והדר פורה חד מעיילה לשום פדיון והוי תרוויהו נאכלין במומן לבעלים וזה נאכלין במומן לבעלים: עשירי יחולין מעורבין. תרוויהו יאכלו במומן לבעלים בלא שום פדיון: היינו הך. עשירי ואחד עשר מעורבין היינו י׳ וט׳ מעורבין ומחדא שמעינן אידך: הא קמ״ל. הא י׳ ולי״א מעורבין בכל בבות אחת כי נפקי בבת

עד [1] **שישתוק בתשיעי** [2]**(אלא שלא קראו עשירי** [3]**ה).** יש לפרש כשני ענינים לפי שתוקף בתשיעי שלא שלא קראו עשירי ואפילו קראו תשיעי לשם קראו עשירי אין אחד עשר קדוש לשמו ועוד יש לפרש לשם קראו לתשיעי תשיעי מו לפי שהוא טעות כשקרא לעשירי תשיעי וכאילו קראו עשירי דמי ואין אחד עשר מקודש שלא תניא [4] כאילו נעקרה שם עשירי ממנו והשתא הוי שישתוק דוקא שלא ידבר כלל ומתרגלא נהכי קושיא אחת נקמן בשמעתין דקתמר הכ״ע דקדיש מד מיניהו ואפיק ליה ואקדש אחד עשר ומקשי עלה כמאן דלא כרבי לפי כרבי הא אחד שאחד עשר לא הוי עקירה והשתא לוקמה כגון דקרייה: [5] **ואיכא** [6] **דקרי תשיעי להו לאפקיה ליה לגמרי מכל הויא דולמי הוי עקירה אבל הא אינטריך לאשמועינן משום דזמנין לא הוי עקירה לרבי היכא דלית ליה בהמות טובא:**

[1] (ח: ושם ד״ה אפסר)

שנים בעשירי כו׳. לעיל פ״ג [2] פירשתי דמלי סגר מי אפשר לאשמועינן דאע״ג דקרא כתיב תשיעי ואחד עשר לא קרי להו לתרוויהו [3]: **יצאו שנים בעשירי וקראן עשירי עשירי ואחד עשר מעורבין זה בזה קראן אחד עשר עשירי וחולין מעורבין זה בזה הא עשירי מאליו הך הוא קמ״ל דכל** [4] **בת אחת תרוויהו קא קדשי ואע״ג דלא נעקר שם עשירי הימנו יתיב רב כהנא וקאמר ליה להא שמעתא אמר ליה רב אשי לרב כהנא והלא לא נעקר שם עשירי הימנו ותנן זה הכלל כל** [5] **זמן שלא נעקר שם עשירי הימנו אין אחד עשר מקודש הני מילי בזה אחר זה אבל בבת אחת תרוויהו קא קדשי בזה אחר זה בהדיא קתני לה קרא לתשיעי עשירי ולעשירי עשירי ולאחד עשר עשירי אין אחד עשר מקודש זה הכלל לאיתויי מאי לאו לאיתויי בבת אחת לא לאיתויי יצא עשירי ולא דבר דהא לא נעקר שם עשירי הימנו דאי לא תימא הכי הא דתניא יצאו שנים בעשירי ולא קדם אחד מהן את חבירו וקראן עשירי עשירי ואחד עשר מעורבין זה בזה והלא לא נעקר שם עשירי הימנו אלא לאו משום דאמרינן כל בבת אחת תרוויהו קא קדשי אי משום הא לא איריא הכא במאי עסקינן דקדים חד מיניהו ראפיק לרישיה** [6] **וקרייה אחד עשר ונפוק בהדדי וקרינהו עשירי דהא נעקר שם עשירי הימנו והא לא קדם קתני מאי לא קדם דהדר איערוב וכמאן דלא כרבי דאי רבי האמר אחד עשר לא הוי עקירה אפי׳ תימא רבי כי אמר רבי היכא דאית ליה בהמות טובא** [7] **דאמרי׳ חד עישורא קאמר הכא דלית ליה בהמות טפי מאי רבי דתניא קרא לעשירי אחד ואחד עשר עשירי אין אחד עשר קדוש דברי רבי ר׳ יוסי בר׳ יהודה אומר אחד עשר קדוש** [8]**כלל אמר רבי כל זמן שלא נעקר שם עשירי הימנו אין אחד עשר קדוש** [9] **אמר רבא הבא במאי עסקינן כגון דאית ליה בהמות טובא דאמרינן חד עישורא קאמר יצאו שנים בעשירי תנא חדא ירעו ותנא חדא** [10] **יקריבו ותניא אידך ימותו לא קשיא הא דתנא ירעו רבנן היא דאמרי** [11]**אין מביאין קדשים לבית הפסול והא**

[7] (ד״ה חד)

[8] (קדושין נח. ע״ש בתוס׳ ד״ה כלל אחד כי רבי ג׳, ג) [נ״ל ר״ק יהמניח כלל אחד כר׳ ג׳, ג) [צ